

Datum : **10 JAN. 2017**
Briefnummer : 2016-75.382/2/A.18, RS
Zaaknummer : 666506
Behandeld door : R. Sieben
Telefoonnummer : (050) 316
E-mail : r.sieben@provinciegroningen.nl
Antwoord op :
Bijlage : 1
Onderwerp : Motie Partij voor de Dieren (vogelradar windmolens op de zeedijk)

Geachte dames en heren,

1. Samenvatting

Uit het rapport *Stilstandvoorziening windturbines Eemshaven* van Bureau Waardenburg blijkt dat in het windpark Eemshaven relatief veel vogelslachtoffers vallen. Het toepassen van een stilstandvoorziening in combinatie met een vogelradar kan het aantal slachtoffers fors terugbrengen. Vanaf 1 januari is het college van Gedeputeerde Staten verantwoordelijk voor het verlenen van ontheffingen in het kader van de nieuwe Wet Natuurbescherming. Wij staan op het standpunt dat voor de nieuwe windparken in de Eemshaven alleen ontheffing kan worden verleend als deze parken worden voorzien van een dergelijke stilstandvoorziening in combinatie met een radar. Over de exacte invulling hiervan gaan wij het gesprek aan met de ontwikkelaars. De uitkomsten van deze gesprekken koppelen wij aan u terug in het voorjaar.

2. Doel en wettelijke grondslag

Conform de toezegging die ons college heeft gedaan in de commissie Ruimte, Natuur en Leefbaarheid van 22 november 2016, sturen wij u hierbij het rapport *Stilstandvoorziening windturbines Eemshaven* van Bureau Waardenburg toe te sturen, inclusief een reactie van het college daarop.

3. Procesbeschrijving en planning

Deze brief beschrijft de reactie van het college op het rapport *Stilstandvoorziening windturbines Eemshaven* van Bureau Waardenburg. Naar aanleiding van dit rapport heeft ons college een standpunt ingenomen ten aanzien van het voorschrijven van een stilstandvoorziening in combinatie met radar voor windparken in de Eemshaven. Over de concrete invulling hiervan gaan wij in gesprek met de exploitanten van de windparken in de Eemshaven en met de natuur- en milieuorganisaties. Wij zullen de uitkomsten van deze gesprekken aan u terugkoppelen in het voorjaar.

4. Begroting

Dit onderwerp valt onder het thema Energie en Klimaat van het programma Energiek Groningen van de begroting 2017.

5. Inspraak/participatie

Zie hiervoor paragraaf 3.

6. Nadere toelichting

Hieronder treft u de reactie van ons college aan op het rapport *Stilstandvoorziening windturbines Eemshaven* van Bureau Waardenburg. Voor de inhoud van het rapport verwijzen wij u naar de bijlage.

Vogel- en vleermuislachtoffers

Het rapport maakt duidelijk dat het windpark in de Eemshaven relatief veel vogelslachtoffers maakt in vergelijking tot andere windparken in Nederland. Dit heeft te maken met de hier optredende gestuwde vogeltrek en een groot aantal vogelsoorten die lokaal verblijven rondom de Eemshaven. In totaal vallen er ongeveer 3.000 vogelslachtoffers per jaar in de Eemshaven. Indien de uitbreiding wordt gerealiseerd stijgt dit aantal naar 5.000 tot 5.500 per jaar. De helft van deze vogels bestaat uit trekvogels en de andere helft uit soorten die lokaal verblijven. Daarnaast vallen er nu ongeveer 450 slachtoffers onder vleermuizen, bij een uitbreiding van het windpark stijgt dit aantal naar zo'n 750 vleermuizen per jaar. Al met al ligt het aantal vogelslachtoffers in de Eemshaven dus behoorlijk hoog, vergeleken met andere windparken in Nederland en dat baart ons zorgen. Wij zijn medeondertekenaar van het convenant 'Naar een rijke Waddenzee' en wij hebben in internationaal verband ons gecommitteerd aan het zoveel mogelijk veilig stellen van een Flyway voor trekvogels.

Stilstandvoorziening

De vogeltrek vindt plaats in het voor- en najaar en vindt voornamelijk 's nachts plaats. Dit is ook de periode waarin het windaanbod relatief hoog is en dus de meeste productie wordt gedraaid door de windturbines. Uit het rapport blijkt dat het aantal slachtoffers onder vogels die op seizoenstrek zijn, aanzienlijk kan worden gereduceerd door een nachtelijke stilstandvoorziening, waarbij een stilstandvoorziening van 25 nachten per jaar het meest efficiënt is. De stilstandsvoorziening kan nog worden geoptimaliseerd door de turbines alleen stil te leggen gedurende het deel de nacht waarop de trekintensiteit hoog is (betreft 4 uur per nacht). Daar is een radarsysteem voor nodig. Om sterfte onder lokale soorten te voorkomen is een stilstandvoorziening niet effectief. Het is beter om daarvoor een broedeiland in te richten, daar wordt reeds in voorzien. Wat vleermuizen betreft, kunnen slachtoffers op een relatief eenvoudige wijze worden voorkomen. Daarmee valt een reductie van 80 tot 90% in het aantal slachtoffers onder vleermuizen te behalen. Wij concluderen hieruit dat met het instellen van een stilstandvoorziening in combinatie met een radar er een forse reductie kan worden behaald in het aantal vogelslachtoffers.

Energieopbrengst en business case

Een stilstandsvoorziening, al dan niet i.c.m. een radarsysteem heeft een negatief effect op de energieopbrengst en daarmee op de business case van de exploitant. Uitgaande van een nachtelijke stilstandsvoorziening van 25 nachten wordt er 24.057 MWh/jaar aan opwek gemist. Dat komt overeen met het elektriciteitsverbruik van 8.000 huishoudens. Indien er gebruik wordt gemaakt van een radar, is er sprake van 8.267 MWh/jaar aan gemiste opwek. Dat komt overeen met het elektriciteitsverbruik van 2.750 huishoudens. Een stilstandsvoorziening heeft een negatief effect op de business case van de ontwikkelaar. Daar valt echter tegenin te brengen dat dit een zeer windrijke locatie en de gederfde opbrengst naar onze mening te overzien is, zeker wanneer er wordt geïnvesteerd in een radarsysteem. Op de langere termijn is het investeren in een radarsysteem financieel gezien interessanter dan het volledig stilzetten van de windturbines gedurende 25 nachten per jaar. Voor vleermuizen is geen radar nodig, daar kan worden volstaan met een stilstandsvoorziening onder bepaalde condities zoals beschreven in het rapport. Daar komt nog bij dat een ontwikkelaar hoe dan ook iets zal moeten doen om vogelslachtoffers te voorkomen, om in aanmerking te komen voor een ontheffing. De kans is dus groot dat een ontwikkelaar dus altijd een bepaalde (financiële) bijdrage hieraan moet leveren.

Juridische kaders

Parallel aan dit onderzoek loopt de inwerkingtreding van de Wet natuurbescherming (Wnb) per 1 januari 2017. In de Wnb gaan de huidige Natuurbeschermingswet, Flora- en Faunawet en Boswet op. Belangrijk aandachtspunt hierbij is dat de Gedeputeerde Staten het bevoegd gezag worden voor de ontheffingen op grond van de Flora- en Faunawet (Ffw), waar nu nog de Minister van Economische Zaken voor verantwoordelijk is. Vanaf 1 januari 2017 moet ons college ontheffing gaan verlenen voor de diverse windparken.

Rol en opvatting college

Het is vanaf 1 januari aan ons college om in het kader van soortbescherming ontheffingen voor windparken te verlenen. Wij moeten dan beoordelen of ontheffing kan worden verleend. Ons standpunt is dat voor het verlenen van een ontheffing voor de nieuwe windturbines in de Eemshaven het gebruik van een stilstandvoorziening in combinatie met radar noodzakelijk is voor het kunnen verlenen van een ontheffing. Op deze manier doen wij het maximale om de vogelsoorten te beschermen en wordt het energie en rendementsverlies voor de exploitanten tot een minimum beperkt. Over de concrete invulling hiervan willen wij in gesprek gaan met de exploitanten in de Eemshaven en de natuur- en milieuorganisaties. Voor de bestaande windparken gaan we (vooralsnog) deze ontheffing toepassen op het moment dat er sprake is van vervanging van de bestaande windturbines.

Daarnaast merken wij op dat een radargestuurde stilstandvoorziening wellicht benut kan worden om de verlichting t.b.v. luchtverkeer van de windturbines te sturen, in die zin dat de verlichting afwezig of gedimd is, indien er geen vliegbewegingen in de buurt van het park worden waargenomen. Dit is niet nader onderzocht door Bureau Waardenburg, maar dit nemen wij mee in de gesprekken die wij willen voeren met de exploitanten in de Eemshaven. Op deze manier kunnen wij ook proberen de radar te benutten voor het zoveel mogelijk afschermen van de verlichting op de windturbines (indien aan de orde).

Vervolgstappen

Wij gaan het gesprek aan met de exploitanten en de natuur- en milieuorganisaties over de concrete invulling van een stilstandvoorziening in combinatie met radar voor de nieuw te ontwikkelen windparken in de Eemshaven. Gezamenlijk moeten wij tot een optimale invulling van deze stilstandvoorziening kunnen komen. Wij verwachten in het voorjaar de uitkomsten van deze gesprekken aan u te kunnen terugkoppelen.

7. Geheimhouding

Niet van toepassing.

8. Afsluiting

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Groningen:

, voorzitter.

, secretaris.

Bijlagen:

Nr.	Titel	Soort bijlage
1	Bureau Waardenburg - Stilstandvoorziening windturbines Eemshaven	(Rapport)